СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ 1948. No. 135. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 12, 1948 VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СЕНАТ УХВАЛИВ ОБОВЯЗКОВУ ДВОРІЧНУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Вашингтон, 10 червня. — Сенат 78 голосами проти 10 прийняв законопроєкт для введення обовязкової військової служби в мирних часах. На підставі білу уряд буде міг покликати річно по 225,000 рекрутів до збройних сил у віці 19-26 літ. Військова служба мала б тривати 2 роки. В законопроєкті передбачена теж можливість прийняття до військової служби 25,000 чужинців. Законопроєкт піде тепер під дискусію палати репрезентантів, де, як впевняє спікер палати Джозеф Мартин, почнуть над ним радити вже в понеділок найближчого тижня. Тому, що сенат прийняв законопроєкт подавляючою більшістю голосів, є надія, що й палата репрезентантів поставиться прихильно до цієї справи. Закон ввійшов би в життя негайно після його підписання президентом.

ВИГЛЯДИ В КОНГРЕСІ НА ПРОЄКТ РОЗБУДОВИ МЕШКАЛЬНИХ ДОМІВ.

Вашингтон. — Несподівано появився рух в комісії банковій палати репрезентантів, щоб приспішити прийняття законопроєкту про розбудову мешкальних домів. Законопроєкт перейшов уже в сенаті. Він передбачує будову 15,000,000 мешкальних домів упродовж 10 років. Будова обіймала б мешкання в містах і на фармах при допомозі позичок з федеральних фондів.

ПОМЕР СЕКРЕТАР ПРАЦІ, ЛУЇС Б. ШВЕЛЕНБАК.

Вашингтон. — У четвер пополудні помер у шпиталі Волтер Рід секретар праці, Луїс Б. Швеленбак, у віці 53 літ. Він був хворий уже довший час, на серцеву недугу. Його іменував членом кабінету президент Труман на місце пані Френсис Перкінс в 1945 р. Це був дуже роботящий чоловік і є загальна думка, що смерть була приспішена внаслідок перетоми. Давніше він був сенатором і федеральним суддею. Він походив з стейту Вашингтон, на західнім побережжі.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО РЕКЛАМАЦІЮ ЗЕМЛІ НА ЗАХОДІ.

Сіетл, у стейті Вашингтон.— У четвер виголосив президент Труман третю з черги більшу промову під час своєї подорожі в західні стейти. Він знову закинув конгресові фальшиве розуміння господарки, коли конгрес не пішов за його дорученнями і не схвалив фондів на поправу земельної почви на Заході. Президент зробив закид деяким конгресменам, що вони прислухуються більше до рад приватних лабістів ніж до його доручень. Вживаючи слів президента Рузвелта, Труман сказав, що конгрес більше дбає про добро ліпших клас ніж про добро буденної людини.

РАКЕТНИЙ ЛІТАК ШВИДШИЙ ВІД ГОЛОСУ.

Вашингтон. — Секретар повітряної сили В. Стюарт Саймингтон оприлюднив спізнену вістку, що Злучені Держави мають випробований ракетовий літак, який летить багато разів швидше ніж голос. Голос летить з швидкістю 660 миль на годину. Новий ракетовий літак досягає ближче не оприлюдненої швидкости у висоті 35,000 стіп. Таку висоту називають „суперсонічною". Літак означають назвою X-1 („Ексвон"). Він був під кермою капітана Чарлса Е. Єгера.

ДОРАДЖУЮТЬ СУСПІЛЬНУ ЗАБЕЗПЕКУ ПРОТИ НЕСПОСІБНОСТИ ДО ПРАЦІ.

Вашингтон. — Дорадча конгресова група вийшла з домаганням, щоб у федеральнім пляні суспільної забезпеки прийняти постанову про забезпеку проти постійної й повної неспосібности до праці. Ця клавзуля мала б бути додана до постанови про виплату пенсії на старі літа. Головою дорадчої групи є бувший секретар стейту Едвард Р. Стетиніус. На підставі проекту висота такої допомоги сягала б від $20 до $78.75 місячно. Доплата до фонду суспільного забезпечення осталась би така сама, як тепер.

230,000 АВТОМОБІЛЕВИХ РОБІТНИКІВ БЕЗ ПРАЦІ.

Дітройт. — Підприємства Дженерал Морторс Корпорейшен і Форд Моторс Компані оголосили, що замикають на якийсь час фабрики, в яких працюють 230,000 робітників. Це оправдують вони недостачею заліза, а це знову прийшло внаслідок недостачі вугілля, а недостачу вугілля приписують вони останньому вугільному страйкові. Безробіття поширене на автомобілеві фабрики в цілому краю.

БУДІВЕЛЬНИЙ СТРАЙК У ФИЛАДЕЛФІЇ.

Филаделфія. — Внаслідок страйку машиністів втратило 2,300 робітників працю при будові каналів. Застановлено роботу на проектах прилюдних робіт, які коштують $23,-000,000.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ДАЛЬШЕ ЗАБОРОНЯЄ ЗАЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК.

Вашингтон. — Федеральний суддя Т. Алан Ґолдсборо на жадання уряду продовжив заборону страйку на залізничих лініях на протяг 5 днів. Що дальше станеться, суддя не сказав. Заборона є лише пригадкою, що залізниці остають ще дальше під управою уряду.

ПРОЗИВАЄ ПРЕЗИДЕНТА „ОСЛОМ".

Вашингтон. — Конгресмен Республиканської партії Кліф Клевенджер з 5 дистрикту в стейті Огайо, критикуючи поведінку президента Трумана під час його подорожі на захід, назвав його „ослом". Хоч конгресмен Сем Рейборн з Тексасу висловив негодування на такий вислів Клевенджера, той дальше обстоював своє право критики президента. Конгресмен Смит, республиканець з Висканзин, теж заявився проти вислову Клевенджера, одначе сказав, що президент не повинен був вживати терпких слів проти конгресу підчас своєї подорожі.

Серед гострої опозиції меншини бил про допущення 200,000 скитальників добуває признання

Вашингтон, 10. червня. — Палата репрезентантів заявилася наразі допустити до Злучених Держав людей, які втікли зпоза залізної заслони впродовж останнього року. Це сталося в такий спосіб, що 75 голосами проти 52 прийняла поправку до законопроекту Фелловса, щоб зробити місце для 8—12 тисяч чехів, які тікають тепер з своєї батьківщини до Західних країн. Окрему поправку, щоб допустити поляків з армії Андерса палата відкинула. Одначе в тексті билу прийняла постанову, щоб до скитальників зарахувати теж таких людей, які втікли з рідного краю внаслідок переслідування або насильного скинення уряду після 21. квітня 1947, а це може значити, що втікачі з країн теперішніх советських сателітів, можуть теж бути допущені до Злучених Держав. Первісний плян уряду був, щоб допустити лише скитальників, тобто особи, які втікли і опинилися насильно в Італії, Австрії й Німеччині до 21-го квітня 1947. Разом, на підставі билу Фелловса, мало б приїхати в Злучені Держави 200,000 нових імігрантів упродовж найближчих двох років.

Дискусія над прийняттям законопроекту Фелловса в палаті мала тривати лише півчверта години, одначе з причини поправок забрала півшоста години часу і ще не покінчилася. Надіються, що покінчиться в пятницю, одначе треба ще передискутувати 9 інших поправок. Між ними є поправка, щоб допустити 35,000 італійців і 12,000 німців, прогнаних з Польщі, Румунії, Чехії й інших країн.

Дискусія продовжилася понад передбачений час тому, що противники нової іміграції видвигали ганьблячі закиди проти скитальників, а це викликувало потребу оборони збоку прихильників. Так конгресмен Е. Е. Какс, демократ з Джорджії, назвав зделпласованих людей „шумовинням Европи, збіговищем волоцюг". Конгресмен Ед Ґоссет, демократ з Тексасу, сказав, що багато зпоміж Ді Пі осіб, які намагаються прибути в Америку, це „батяри, кримінальники, підривні елементи, революціонери, півголовки і людські розбитки". Проти таких висловів протестував між ін. конгресмен Джейкоб Джейвитс з Ню Йорку, кажучи, що закиди Какса й тов. це „очернення добірної ґрупи протикомуністичних елементів". Конгресмен Фелловс, який є автором законопроекту, висловив вдовілля з досішних ухвал.

ЗА ОДИН СВІТОВИЙ РЕЖІМ.

Ню Йорк. — У Карнеґі Гол відбулося в четвер ввечір велике зібрання для поширення пропаганди за збірку для допомоги дітям заморем. При цій нагоді виголосив промову бувший Адміністратор Ціґ, Честер Бовлс, з предявленням, щоб Злучені Держави почали рух за створення в рямцях Організації Обеднаних Держав апарату для введення одного світового режіму на підставі одноцільного права впродовж 5—10 років. Зібрання скликала організація Обеднаних Світових Федералістів.

АМЕРИКАНЦІ В БЕРЛІНІ ЗДИРАЮТЬ З БОЛЬШЕВИКІВ МАСКУ.

Берлін, 11. червня. — Американський командант Берліна, полк. Френк Л. Голі, обвинувачував вчора большевиків за „брутальне нехтування всіх людських прав", заявляючи, що за пропагандивною маскою большевиків криється „жорстоке і криваве обличчя тоталітарної поліційної держави". Порівнюючи теперішню большевицьку поведінку в Німеччині з масовим терором в Советському Союзі та в гітлерівській Німеччині, американський командант в доказ цього навів цілий ряд прикладів і доказів з теперішньої советської політики в Німеччині.

СОВЕТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ „ВОЄННОЇ ПРОПАГАНДИ" В АМЕРИЦІ І ГОЛАНДІЇ

Лейк Соксес, Н. Й., 11. червня. — Генеральному секретареві ОД передано вчора копію советського протесту проти „военної пропаганди" в Америці і Голяндії. Советський протест до департаменту стейту відноситься до статті в „Нюзвік" з 17. травня, в якій, по советській думці, надруковано „обидні видумки" проти Советського Союзу та в якій „пропаґується війну і скинення атомових бомб на такі советські міста як Москва, Ленінград, Київ, Харків і Одеса". Советський уряд вважає, що проголошенням цеі статті порушено ухвалену свого часу Загальним Зібранням ОД резолюцію проти „підпалювання війни". Советський протест до Голандії відноситься до статті, надрукованій в соціялістичній газеті „Гет Вріє Фолк". Вважається, що уряди Америки і Голандії відкинуть ці протести, як цілком безпідставні і видумані Советами.

Дальше загострення советсько-західних стосунків в Німеччині

Берлін, 11. червня. — Советсько-західні суперечності в Німеччині продовжують загострюватися з кожним днем більше і їх центром є Берлін. Вчора британці здержали подорожний рух німців до советської зони з огляду на советські труднощі під цим оглядом. Тим самим кордон між советською і британською зонами є практично замкнений. Американці зі свого боку вже раніше замкнули свій кордон на цілій довжині, залишаючи тільки один перехідний пункт для советів через британську зону. Тимчасом Совети зупинили п'ять британських вантажних потягів з вугіллям, що були в дорозі до Берліна, подаючи за причину, що посилки були „невластиво заадресовані". Доля цих посилок ще досі не відома. Зі советського боку заповідається ще дальші обмеження колового і водного транспорту.

Раніше вони бажали б перевести цілий ряд господарських реформ та встановити відповідну господарську стабілізацію, щоби хвилеві труднощі не мали впливу на вибори. Становище західних союзників докищо невідоме.

КОМУНІСТИЧНА КАМПАНІЯ ПРОТИ ЛОНДОНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Берлін, 11. червня. — Совети про допомозі німецьких комуністів почали вже широку кампанію проти досягненого недавно на конференції в Лондоні порозуміння між західними союзниками щодо дальшої долі та державного оформлення західної Німеччини. Головними аргументами в советській кампанії видвигається твердження, мовляв Америка назавжди хоче задержати собі промисловий басейн Рурщини та що західні союзники намагаються перетворити західну Німеччину в свою військову базу проти Советів.

НІМЦІ ПРОХАЮТЬ ПРОВОЛОКИ В СКЛИКАННІ АСАМБЛЕЇ.

Франкфурт над Майном, 11. червня. — Німецькі представники Бізонії звернулися до західних окупаційних властей з проханням відложити скликання рекомендованої договором в Лондоні німецької Конституційної Асамблеї аж до часу, як будуть краще наладнані економічні стосунки в країні.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЗНУЩАННЯ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ДІТЬМИ В ЧЕХІЇ.

Прага, 7. червня. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК. — В цьому місті вже від кількох тижнів відбувається т. зв. хліборобська вистава, на якій дуже мало хліборобських експонатів, натомість дуже багато портретів Леніна, Сталіна і Тіта. Для притягнення на цю виставу публики, влаштовується щоденно на вільній сцені біля будинку вистави всілякі виступи, концерти, представлення і т. п. В днях від 24. до 29. травня виступали щоразу по кільканадцять годин денно українські діти, дівчата і хлопці у віці від 8 до 12 років, ученики початкової школи зі села Габура, повіт Межиляборець, зі Східної Словаччини. Біля 40 дітей в українських народних одягах, самі винуждені і мізерні, співали тоненькими голосами такі пісні, як „Дівча в сінях стояло", „Кину кужіль на полицю", „Ой мамуню, що то буде, болить мене попід груди" і тим подібні пісні, що ніяк не підходять до діточого репертуару. Між поодинокими точками 10-річна дівчинка зверталася до публики та ломаною чеською мовою взивала голосувати на листу „народного фронту". В цій справі ваш кореспондент довідується, що большевики використали нужду українського населення на Словаччині і купили цих дітей від родичів на цю виставу за ціну кількох кілограмів кукурузи.

ОСТАННІ СТРІЛИ В ПАЛЕСТИНІ

ІЗРАЇЛЬЦІ ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД НАРУШЕННЯМ ПРИМИР'Я; АРАБИ СКЕПТИЧНІ.

Тель Авів, Ізраїль, 11 червня. — Вчора, на кілька годин перед наказаним Радою Безпеки чотиро-тижневим завішенням зброї в Палестині, ізраїльці й араби докладали всіх зусиль, щоби захопити ще шматок нової території та закріпитися на здобутій. Араби і жиди прийняли безумовно постанови примир'я і воно мало початися сьогодні в год. 6-ій ранку місцевого часу. Безпосередньо перед завішенням зброї ізраїльський премієр Давид Бен-Ґуріон проголосив звернення до жидівського населення Палестини, взиваючи його точно придержуватися постанов примир'я і хто його порушив би, той будеться вважати ворогом Ізраїля і з ним як таким будеться поступати. Бен Ґуріон заявив, що на час примир'я ізраїльці задержать всі здобуті території та докладуть всіх зусиль, щоб наладнати на них державну адміністрацію, скріплюючи себе внутрішньо та відповідно підготовляючись до наступних подій. Генеральний секретар Арабської Ліґи в Каїро заявив, що кожне порушення примир'я будеться вважати за його зірвання й араби негайно почали б акцію. Він рівночасно висловив скептицизм щодо доброї волі ізраїльців в справі примир'я.

СОВЄТИ ЗНОВУ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИСИЛКИ СВОЇХ ВІЙСЬКОВИХ СПОСТЕРІГАЧІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 11 червня. — Советський представник в Раді Безпеки, А. Громико, вчора знову видвигнув своє домагання до Ради, щоби вона погодилась на висилку до Палестини советських військових спостерігачів, які разом з американськими, французькими та бельгійськими спостерігачами наглядали б над додержанням постанов примир'я. Представники Америки й Канади рішучо противляться цим домаганням. Суперечності в цій справі в Раді збільшують теж сумнів щодо можливостей вдержання примир'я в Палестині.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ ВЕРТАЮТЬСЯ З ПАЛЕСТИНИ.

Тель Авів, Ізраїль, 11 червня. — Американський консуль в столиці Ізраїля повідомив, що понад сто американських жидів звернулися до нього з проханням відставити їх назад до Америки. Консуль сподіється, що він зможе задоволити їх прохання під час примир'я.

ПАРИЖ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СЕСІЇ ЗАГАЛЬНОГО ЗІБРАННЯ ОД.

Париж, 11 червня. — Найблища сесія Загального Зібрання Організації Об'єднаних Держав відбудеться цим разом в Парижі і почнеться у вересні. Столиця Франції вже від тепер приготовляється на цю подію, а французький парлямент ухвалив майже три мільйони долярів кредиту на підготовку місця зібрання.

„СПОВІДЬ" СВЯЩЕНИКА ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ СУДОМ.

Будапешт, Мадярщина, 11 червня. — Тут почався судовий процес за страйк в місцевості Пакcперті проти націоналізації церковної школи. Під час розправи повторилася добре відома з большевицьких судів „сповідь" обвинуваченого священика, що признавався до всіх закидуваних йому злочинів, заявляючи, що в цьому завинили вищі духовні власті.

ЖИДИ ЗДЕРЖУЮТЬ ТРАНСПОРТИ РЕКРУТІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Лондон, 11 червня.—Командування ізраїльської армії Гаґана видало всім своїм вербунковим постам в Европі й Америці доручення здержати на час примир'я висилку рекрутів до Палестини. На цей час не робитимуть заходів на переїзд до Палестини теж 24,-000 жидів, що були інтерновані британцями на острові Кипр. Велика кількість жидівських рекрутів, затягнених до ізраїльської армії зпоміж скитальників в Европі, дожидатимуть на збірних пунктах в европейських портах.

СМУТСОВЕ „ДОСІ І НЕ ДАЛЬШЕ" ДЛЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Кембридж, Англія, 11 червня. — Вчора тут відбулася на університеті окрема церемонія в честь бувшого премієра Південної Африки, філд маршала К. Смутса. З цеї нагоди він виголосив промову, в якій підкреслив, що історичним завданням Америки і Британії є сказати большевикам цілком виразно „досі, і не дальше". Смутс звернув головну увагу на необхідність поборювання большевицьких п'ятих колон в демократичних країнах.

ҐІТЛЄРІВСЬКЕ НАСТАВЛЕННЯ НІМЦІВ ДОПОМАГАЄ БОЛЬШЕВИКАМ

Лондон, 11 червня. — Міжнародний Комітет для студій европейських проблем вчора ствердив, що ментальність німців дуже мало змінилася від часу закінчення війни і націстське наставлення продовжує домінувати серед німців. Звертається увагу, що власне це наставлення большевики використовують для своїх цілей, бо націстові лекше погодитися з большевизмом, ніж з демократією.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ПОРАЗКУ У ВИБОРАХ.

Рим, 11 червня.—Провідник італійських комуністів, Пальміро Тольяті, обвинувачував вчора в парляменті Америку, що вона дала проти-комуністичним партіям 4,000,000 долярів та всілякі інші засоби, що були використані на поразку комуністів у виборах. Тольяті не сказав скільки мільйонів рублів дістали його комуністи з Москви.

СЕСІЯ ЧЕСЬКОГО „ПАРЛЯМЕНТУ".

Прага, 11 червня. — Вчора тут почалася перша сесія нового чехословацького „парляменту", що був „вибраний" на одиноку комуністичну листу в дні 30 травня. Виявляється, що на всіх 300 послів з цеї листи є 240 партійних комуністів, а інші теж комуністи.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ЩОБ АМЕРИКА ЗАЛИШИЛАСЬ ДАЛІ ТАКОЮ САМОЮ...

Президент Труман виголосив минулого тижня в Шікаґо дуже інтересну промову на святі, влаштованім американцями шведського походження в честь американських піонірів, що прибули до цеї країни тому сто років зі Швеції та почали широко заселювати Середущий Захід. Якраз тоді був у самому розгоні піонірський рух, відомий в історії з клича: „Іди на Захід, молодий чоловіче!"

Шведська еміґрація до Америки зачалась, як багато інших, від людей глибоко освічених, університетських професорів та їм подібних, переслідуваних на рідних землях за їхні революційні думки чи релігійні переконання. Щойно за ними, дещо пізніше, пішла звичайна маса. З українською еміґрацією, мимоходом кажучи, було цілком інакше, бо в перших двадцяти роках існування української еміґрації не було тут ні одного українського інтеліґента, ні духовного, ні світського. Це припізнило розвій і розмах української іміґрації в Америці. Одначе це, про що говорив президент Труман, відносилося головно до сірої маси еміґрантів, до тих, що прибували до Америки з сільських хат, з великою любовю і привязанням до землі, шукаючи варстату праці. Якраз про цих шведських піонірів говорив президент Труман, включаючи до них таких самих американських піонірів іншого національного походження.

Не дуже то ласкаво, казав президент, приймали тоді старі піоніри новоприбуваючих. Загартовані в тяжкій праці старі американці давали одначе кожному нагоду виявити, чи і як він вміє працювати. Таку нагоду дістали і шведські іміґранти і перемінили згодом важкою працею дикі прерії в чудову країну. Ввесь час вони не зривали звязків з рідним краєм, так, що нині в Швеції нема рідні, щоб не мала свояків в Америці. Нині, казав президент Труман, американці шведського походження горді з країни свого походження; вона поступова, демократична і багата. Знов Америка гордиться своїми горожанами шведського походження, бо вони виконали велику піонірську працю та ввели і поширили в Америці кооперативний рух, яким славиться їхня рідна країна.

Перші іміґранти, говорив президент, переживали дуже важкі часи, але вони з радістю перемагали труднощі, бо відчували, що живуть у вільній, демократичній країні, де „закон не визнає ніякої аристократії, де людину оцінюється по її заслугам, та де права малої людини є так само важні, як і права великої людини". Найкращі борці за свободу приносили до Америки свої ідеали, свої талани і свої труди, казав президент, і тим помогли цій країні стати світовою потугою, моральним провідником. Такою Америка була в минулому, такою повинна вона далі остати, підкреслив президент. Значить повинна і тепер допустити до себе гнетених і переслідуваних „Ді Піс", отих „героїв демократії", що не можуть вернутись на рідні землі. Замітне, що до тих гнетених і переслідуваних зарахував президент Труман теж і тих скитальців, що мусіли покидати свою рідну Україну.

„Ми віримо в людську свободу і в людську рівність і якраз ця віра це наша сила", казав президент. Це одідичено по піонірах, що походили з різних народів. Ця американська віра навчила людей з різних країн жити зі собою в мирі, взаїмно себе шанувати і різнитись між собою прізвищами, звичаями, релігією. Ось це є правдивий американізм, це правдива демократія.

Спільний берег пропасти

Ухвала палати репрезентантів з кінця минулого тижня, щоб обтяти на четвертину фонди на видужання Европи на підставі Пляну Маршала, викликала переполох у деяких політичних колах. Він виявився спершу лише в сенатській комісії приділів, де тепер дискутують над приділом фондів для виконання Пляну Маршала; дальше прийшов сполох серед американських дипломатів, серед кореспондентів американських газет і серед провідних республиканців.

Республиканська більшість сенатської комісії приділів, складена з 12 сенаторів під проводом голови комісії Стайлса Бриджеса, оприлюднила в партійних часописах звернення п. з. „Для збереження Республиканської Партії". У зверненні сказано ясно таке: „Акція палати репрезентантів для зредукування видатків на Програму Видужання Европи, підірвала будову в Пляні Маршала й тому стала загрозою для Злучених Держав на цілі літа. Тому, що це сталося в році президентських виборів, саме кілька днів перед Республиканською Конвенцією, оце голосування грозить ще більшим нещастям для Республиканської партії... Внаслідок не поіменно рахованих голосів через дивоглядні маневри республиканського проводу нижча палата записала себе як така, що готова відкликати свою попередну ухвалу і покинути Програму Видужання Европи. Сила, яку виказав цей провід, є пострахом на майбутнє. Цей провід, як прийде до Филаделфії, може назначити кандидатом слабодуха й ізоляціоніста. Такий вислід може бути лише нещастям для Республиканської партії, всеодно, чи ця партія віднесе перемогу чи програє при виборах в листопаді".

За такою осторогою йде заклик до партійців-республиканців, щоб почали негайну акцію за спинення подібної ухвали в сенаті, а опісля за відкликання нещасної ухвали в палаті репрезентантів.

Досі республиканська більшість конгресу закидала демократичному президентові Труманові і його адміністрації, що вони не мають ясної політики в закордонних справах Америки, а це, на їхню думку, може призвести Америку на берег пропасти. Тепер оця партія більшости сама поступає в такий спосіб, який серед визначних членів Республиканської партії викликує жах не лише за свою партію, але теж і за долю Америки. Це є страх за те, щоб Америка під адміністрацією Республиканської партії не завернула до давніх засад міжнародного відокремлення („ізоляціонізму").

Оця ухвала палати репрезентантів трапилася в такий нефортунний час в міжнароднім положенні, що ледви можна було який гірший придумати. Це діється тоді, коли Америка, Англія й інші Західні держави ледви можуть утриматися в Берліні і в часі, коли війна в Палестині загрожує советською повінню на Близькому Сході. „Кілька днів ми стояли на березі пропасти" — таке заявив один англійський урядовець Стюартові Алсопові, лондонському кореспондентові щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн. Це було тоді, коли Обєднані Держави дискутували на внесок Злучених Держав, як покарати арабів за їх війну проти жидів. Коли б це було сталося, тоді цілий Близький Схід був би попав під советську сферу впливів. Хоч тепер ця небезпека хвилево минула, то це лише спинення води перед греблею. Коли б гребля прорвалася, тоді рине советська повінь невідклично на цілий Близький Схід. Тому в саму пору прийшло примиря між арабами й жидами, якщо його вдасться втримати.

У цьому звідомленні з Лондону можна завважати непорозуміння між Америкою і Великобританією щодо політики на Близькому Сході Це непорозуміння роздуває зручно Советська Росія, щоб серед замішання осягнути свою ціль. Мабуть з таким наміром Совети пустили поголоску про своє можливе замирення з Америкою, щоб, відвернувши увагу американської й світової публики, могти легше перевести свої пляни.

Маючи на увазі оцей советський блахман, Сомнер Велес, підсекретар стейту з часів Рузвелта, виписав синдиковану статтю з осторогою на адресу Америки й Великобританії проти звороту до „націоналізму", тоб-то до виключного дбання про свої державні інтереси без огляду на своїх сусідів. Змагання до хвилевого піднесення престіжу своєї держави може привести Америку й Великобританію не лише над берег пропасти, але й до самої пропасти тому, що вони підривають повагу Обєднаних Держав, які під теперішню пору наладнують палестинську справу. Англія стала в цій справі по стороні арабів, а Злучені Держави по боці жидів. З цього прийшло й напруження між обома потугами.

Велес звертає увагу, що це напруження є першокласним промахом обох держав в міжнародній політиці. Коли на політичнім овиді появилося домагання, щоб Америка й Росія зїхалися на нараду для вирівнання непорозумінь, то Велес дораджує зїзд Америки й Великобританії для рятування світу від загибелі. Ціллю такого зїзду було б вирівнання непорозумінь між націями англо-саксонської культури. Коли не прийде до постійного порозуміння між згаданими потугами, тоді й ідея миру буде відсунена на цілі літа, твердить Велес.

До непорозумінь між Америкою й Англією долучується ще й непорозуміння між цими країнами й Францією через передбачену в майбутності загрозу відбудованої Німеччини для Франції. Зредукування палатою репрезентантів фондів на Програму Видужання Европи підриває вперщу чергу силу Франції. Отже ще й з цього боку оцей короткозорий крок палати репрезентантів для уроєної ощадности комплікує міжнародну ситуацію і призводить Европу на берег пропасти.

Коли тямущі республиканці зрозуміли велетенську загрозу внаслідок помилкового кроку свого партійного проводу, то треба надіятися, що звернення сен. Бриджеса й товаришів осягне бажаний успіх, хоч би це пошкодило республиканському проводові або й цілій партії. Ясне поставлення справи Бриджесом вказує, що він ставить добро батьківщини понад партійне й особисте добро.

На екрані подій

I.

Заперечення в твердженнях.

Американські поляки в останньому знову заворушились зі своїми претенсіями до західних українських територій. На конвенції Полонії у Филаделфії кричали, що не дадуть „ані Львова, ані навет Новогрудка" і ухвалили відповідну резолюцію. Минулої неділі знову відбулася в Шікаґо маніфестація з нагоди польського національного свята 3-го травня, в якій взяло участь біля 100,000 осіб, згідно з повідомленнями місцевої польської преси. Під пам'ятником Косьцюшка там виголошено ряд промов, в яких знову підкреслювано польські претенсії до Вільна і Львова. Поляки навіть не спостерігають, що своїми твердженнями вони самі заперечують те, чого домагаються. Бо, напр., яке діло було б полякам домагатися Варшави, як це само собою зрозуміле, що Варшава польська. Підкреслюючи постійно і зокрема польські претенсії до західно-українських земель, вони, натомість, тільки потверджують, що ці претенсії є не тільки сумнівні, але цілком безпідставні. Поляки, як вже цілому світові відомо, головно всім державним мужам і політикам, політичним розумом ніколи не грішили, не грішать ним і сьогодні.

II.

„В обороні відступлення чеської провінції".

Під таким заголовком „Ню Йорк Таймс" з 9-го червня надрукував на редакційній сторінці листа якогось Джорджа Конкуса, в якому пишеться:

„У вашій редакційній статті з 31. травня п. з. „Шлях до деспотизму" ви говорите про колишню найдальще висунену на схід провінцію Чехословаччини як про „Карпатську Україну". Чи можу вам звернути увагу, що мешканці цеї провінції завжди називали свою батьківщину „Карпатською Росією", а себе самих „карпато-росами", або „руснаками". В дійсності, я хотів би тепер почути, або побачити когонебудь з цеї частини Чехословаччини, що вживав би вислову „Карпатська Україна". Дальшим доказом того може послужити, що в цілих Злучених Державах або деінде немає церкви, що була б відома як карпато-українська. Вона називається Карпато-російська греко - католицька церква. При цій нагоді хай мені буде вільно підкреслити, що окупація — як ви це називаєте — є в дійсності довго вимріяним бажанням стати частиною властивої Росії. Сталося неминуче". Підписаний Джордж Конкус і дата Ню Йорк, 1. червня 1948.

В душках під листом Редакція від себе дала таке вияснення:

„Таким самим аргументом користувався Гітлер щодо судетських німців. Крім того, карпатських українців ніхто не запитував, чи вони бажають прилучитися до Советської Росії, чи ні. Редактор Ди Таймс".

Коментарі зайві, тим більше, що в того роду листах Ню Йорк Таймс тільки дуже рідко і виїмково дає свої завваги.

III.

Чурек і Сакля.

Советська пропаганда в останніх днях аж захлистується повідомленням, яке то добродійство вчинив Кремль своїм сателітам, „подарувавши" Финляндії, Румунії та Мадярщині частину военних відшкодовань, що він від цих країн домігся в мирових договорах з ними. Америка, як відомо, цих відшкодовань не тільки не домагалася, але ще й сама зі свого боку витрачає мільярди своїх власних долярів в готівці і товарах, щоби допомогти навіть тим, які впали в несправедливій боротьбі проти неї, як наприклад Італія. „Соціялістична" практика Московії під цим оглядом основно інша. Вона насамперед грабує, щоби опісля маленьку частину з награбаного „подарувати" і казати себе прославляти за це. З України кожного року грабується мільйони сотнарів збіжжя, заставляючи населення постійно ґолодувати. Але як трапиться, що який залишок з награбленого знову попаде в Україну, тоді немає кінця прославлювання, „допомоги старшого брата". Червоний Кремль під цим оглядом не є оригінальний і тільки продовжує традицію своїх царських попередників. Відомо ж, що писав про москвинів Шевченко з нагоди їх завойовання кавказьких народів: „Нам тільки сакля очі коле: чого вона стоїть у вас, не нами дана; чом ми вам чурек же ваш та вам не кинем, як тій собаці. Чом ви нам платить за сонце не повинні. Тай тільки ж то, Ми не погани..." кричали московські білі царі поневоленим народам і тепер за ними це повторюють їхні „соціялістичні" червоні наслідники.

IV.

Лемберґ.

Лемберґ на людській мові означає Львів. Цей сам старовинний український город, що його побудував український князь Данило на українській землі і назвав його так в честь свого сина, українського князя Льва. Історія химерна і доля цеї частини української землі, на якій стоїть український город Львів, нераз змінялася, українські відвічні права на ній були насилувані, а з цим насилувано і назву цього прастарого українського міста Львова, перекручуючи її на Львуф, Лемберґ, знову Львуф і знову Лемберґ, потім Львов і щераз Лемберґ і знову Львов. Зміняли назву Львова, зміняли часом його форму і зовнішний вигляд, зміняли прапори на ратуші, але ніколи не змінили його душі: вона як була, так і залишилась українська, схоплена назвою Львів.

Змінялися окупанти і змінялася назва українського Львова в світових енциклопедіях. Найчастіше в чужих енциклопедіях можна подибати три назви і всі три фалшиві: Лемберґ, Львуф, Львов. Це вороги українського Львова їх там протаскали і їм в цьому не можна дивуватись. На це вони й вороги. Борячися проти своїх ворогів, українці боряться і проти цього насилля над українською історичною назвою українського історичного міста. Це їх святий обов'язок. Того не занедбували й американські українці та своїми виданнями в англійській мові добились вже того, що на цій вільній американській землі щораз більше і в щораз більше та поважніших наукових творах, історіях, ґеоґрафіях вже подибується правильну українську назву цього українського міста: Львів.

Але не всі українці про це дбають і не дбають головно ті, які насамперед повинні про це дбати та сказати на цю тему своє авторітетне слово.

Перед нами надрукована в англійській мові розкидка Українського Університету в Мюнхені, зглядно не розкидка, тільки на двох сторінках надрукований „Нюзлеттер". Починаємо читати і вже в першому рядку бачимо „Лемберґ". Помилка — думаємо. Але ні, кілька рядків дальше знову той сам Лемберґ а на другій сторінці знову, знову і знову „Лемберґ". І це не хтобудь український Львів „Лемберґом" називає, але український університет та ще й вільний. Чи ж дивно, що „Лемберґ" сьогодні у Львов, а не Львів перемінився? Не без причини й Український Вільний Університет в Мюнхені і не у Львові існує, якщо для нього не існує Львів, тільки „Лемберґ".

ПЕТРО МІРЧУК.

КОЛИ ГОРЯТЬ ЛІСИ

Оповідання з недавнього минулого.

19)

— Степанчику! — говорила Любця — яка я щаслива, що ти живий і що я таки відшукала тебе. Я одержала твойого листа і зуміла відшукати тебе.

— А це мій щирий друзяка — представив Степан Любці Дмитра. Любця повернулася до Дмитра і розкрила широко очі зі здивовання.

— Дмитре! — кликнула вона з таким самим захопленням, як попереду, і кинулася в його обійми.

Дмитро у першій хвилині зніяковів, та не зумів таки опанувати себе до тої степени, щоб холодно відсунути її від себе. Піддаючись її настроєві, він пригорнув її до себе і відповів таким же самим гарячим і палким поцілунком.

— А ти таки не схотів мені написати щось більше про своє хиття — сказала з викидом Дмитрові Любця. — Коротку записку тільки післав, що живий і нічого більше. Розпитувала я у Львові про тебе, та довідатися не змогла.

— Я думав, що ти забула мене вже і турбувати не хотів, бо повстанське життя, бачиш, таке, що сьогодні листа напишеш, що здоров, а заки лист зайде, ти вже зеленою муравою покритий можеш бути.

— А все ж, написати слід було. Я так побивалася, щоб розвідати щось певного про тебе.

— А Степан? — вирвалося Дмитрові.

— Степан — відказала Любця. — Мій єдиний брат, що я його не бачила відколи його до червоної армії покликали, теж ні словом не згадував мені в листах про особисті справи. Коротку заміточку післав, що живий і стільки. Всі ви, мужчини, однакові — помахала вона зальотно пальчиком.

— Так це твій брат? — розкрив Дмитро очі.

— А вже ж, — відказала Любця. — А ти ж хіба не знав?

— Ні, не знав — признався Дмитро. — А я думав...

Любця обкинула поглядом обидвох, подивилася на свою знимку, що на столику і розсміялася.

— Ах, ви мужчини! — І пригорнулася знову до Дмитра.

Рзділ VI.

Валки, валки, валки! Військо і цивільне населення перепутуються у довгий безконечний ряд, що суне, як казочна потвора усіми шляхами. А все на захід і на південь. А на сході і на півночі гупають глухо гармати і стрясають час до часу повітрям глухі вибухи важких бомб.

— Перед фронтом?

— Ніби так.

— Добровільно?

— Аякже!... заявили, що хто не схоче покинути своєї хати, та не відступить разом з ними, буде покараний, як союзник ворога. І що було робити? Спакував усе на віз, та їдемо.

— Куди?

Селянин розклав тільки безрадно руками.

— Туди десь. На Словаччину, в Німеччину.

Дмитро дивиться за возом, наладованим на поспіху різним господарським добром, на дітвору, що розсілася на мішках і вузликах та на старого селянина, що, кинувши йому тих кілька відповідей, стягнув віжки, цвяхнув коні батогом і задивлений кудись в невідоме мішається з рештою валки. Дмитрові доводиться їхати якраз в протилежному напрямі. Йому доводиться вимикати щохвилі людей, а часом прямо сходити в рів, щоб пропустити натовп. Війська зустрічається дуже багато. Але ніхто не пробує зупинити його і поспитати, хто він такий і чому саме в протилежну сторону іде. Серед натовпу, серед стеж і сотень він чується безпечним як у лісі.

Припадково зустрічає свойого знайомого, відомого письменника, Федоренка.

— Здорові були — привітався з ним Дмитро.

— Доброго здоровля — відказує той.

— І ви туди?

— Куди? — ніби дивується Федоренко.

— Туди, на еміґрацію — вияснює Дмитро.

— Ну, щож — розкладає виправдуючи руками Федоренко. — Не підпихатися ж мені під фронт. Куля, як знаєте, не перебирає. Попаде кудинебудь. Вояк на те, щоб воювати, а я? Яка кому користь із мене? Хіба тільки перешкаджати можу фронтовим частинам. Треба ж евакуватися.

— Та аж туди, в чужину?

— Що ж вдієш, коли у нас усюди фронт. Та в додатку, знаєте хіба, що надходить. А ви ж не туди, що й я?

— Ні — крутнув заперечуючо головою Дмитро.

— Залишаєтесь?

— Залишаюся.

Федоренко уважно придивляється до Дмитра.

— Ви такий дивний чоловік... Ви оженилися може?

— Оженився.

— Ну, так тоді розумію. Мабуть, жалко жінку лишати. Але знаєте, тепер можна ще легко вислати жінку та все добро, що маєте. От, я можу вам помогти. У мене знайомий директор, що дістав до диспозиції цілий вагон. Поспішіться, тай поїдемо разом.

(Дальше буде).

Вистава Берлінського Музею в Ню Йорку

Недавно відкрито в Метрополітен Музеї в Ню Йорку велику виставу малюнків з Берлінського Музею, яку в минулих місяцях оглянуло у Вашинґтоні понад 850 тисяч людей. Мабуть неменше буде і в Ню Йорку, бо на виставу годі запхатися — стиск на ній як у собвеї в пятій годині пополудні, а по суботах та неділях довгі черги людей чекають доступу, щоб бодай оком кинути на ті мистецькі скарби. Американська преса пише, що Америка перший раз бачить таку одноцілу збірку архитворів, і воно справді так і є.

Історія тієї вистави має свою вже довгу передісторію. У перших роках війни, щоб захоронити мистецькі твори від бомбардувань, їх поховано в безпечні місця. Так і в одній копальні солі в західній Німеччині при кінці війни переможна американська армія знайшла мішки з німецьким державним золотом і — цілий музей добре збережених, неушкоджених образів. Копальні солі взагалі відзначаються постійною сухою температурою, бо ніщо не нищить так малюнків, як вогкість. Так відкриті малюнки перевезено до Америки. Спочатку ще не було пляну, що з ними робити, чи вважати їх военною здобичею, чи ні. Але перемогла здорова думка, що такі твори мистецтва є святою і непорушною власністю кожного народу, і присвоєння їх могло б у майбутньому створити небезпечні прецеденси,— отже військова влада вирішила малюнки повернути німцям назад. Цього вимагав і ген. Клей, головнокомандувач американських окупаційних сил у Німеччині; він сподівався, що зворот тих скарбів вплине корисно на моральну поставу німців. Але перед зворотом військова влада подумала зовсім слушно, що перед висилкою слід показати американцям ті скарби і так прийшло до згаданої вистави у Вашинґтоні. Після неї малюнки мали бути відставлені до Німеччини — але інші міста зробили крик, щоб показати виставу і їм. З другого боку виринули сумніви: кому ті образи звертати? Берлінський музей знищений бомбами, а, зрештою, хто заручить, що большевики не присвоять собі тих малюнків, так як це зробили з найкращими малюнками світової слави Дрезденської Ґалерії, вивізши звідти „Сикстинську Мадонну" Рафаеля і багато Рембрандтів? Уряду німецького, який міг би заопікуватися тими малюнками, ще нема. Остаточно — стало на тім, що малюнки звернуть, але не до Берліна, а до західних областей Німеччини. А щоб показати ті малюнки й іншим містам, постановлено звертати їх по 50 що три місяці, а решту показати по великих американських містах. 50 малюнків уже спаковано до відсилки, а решту, 150, показано тепер на нюйорській виставі.

Як бачимо, американці поступили тут з переможеними німцям зовсім „фер", на що німці далеко не заслуговують. Спочатку в Польщі пограбували вони зовсім музеї в Кракові і Варшаві, а пізніше знищили по варварськи наші найкращі музеї й ґалерії в Києві й Харкові, трактуючи виставлені там твори навіть не як военну здобичу для своєї держави, а просто як приватну власність різних комісарів.

Що ж представляє собою вистава? На ній показано зразки найкращих европейських шкіл малярства від 14 століття — творами, серед яких майже немає другорядних. Варто зробити короткий перегляд тих шкіл. Отже школа фляндсько-голяндська представлена може найбагатше і творами найвищої вартости. Особливу увагу звертає малюнок фон Ейка, властивого творця олійного малярства (до того часу мальовано технікою т.зв. темпери, де фарбу розмішувано не з олієм, а з яєчним жовтком); його твір, хоч повстав спочатку 15 віку, такий свіжий і ясний, що йому міг би позаздрити неодин сьогочасний маляр. Побіч нього — першорядні майстри: Роґер фон дер Вейден і Мемлінґ, оба ще творці малярства релігійного, але далі теми поширюються, мистецтво визволяється з геометричної схематичности готичних впливів більш до реалізму, такого типового голяндському малярству. Тут стрічаємо твори Брейґеля, Вермер фон Дельфта, що представлений своїм найславніщим малюнком „Жінка з перлами", Терборха, Рубенса (знаменитий краєвид), розмашного Франса Гальса з його Відьмою і цілою низкою портретів, та вкінці оглядаємо цілу залю Рембрандтів, що є, мабудь осередком вистави. Йо малярство, незвичайної психологічної сили, представлено ряд творів, між ними Автопортрет, Сузанна і старці, Старець у червоній шапці і, особливо, широковідомий його портрет Мужчини в золотому шоломі, де славетна рембрандівська світлотінь досягає своїх вершин. Школа німецька має всіх „асів" свого малярства: Кранаха, Шонґауера, Альтдорфера, Гольбайна і дві речі Дюрера, між ними портрет Ґєроніма Гольцшуґера, визнаний за його найкращий портрет. Школа італійська має твори від найранішої доби ренесансу, почінаючи Масачо. Особливу увагу привертають 4 малюнки Ботічелі, між ними Венера і Портрет молодої пані. Краса, гармонія і майстерство поєднані в тих творах в одну досконалу цілість, і це відчувають навіть незнавці мистецтва, так що до малюнків Ботічелі просто годі доступитися. Далі бачимо одну Мадонну Рафаеля і малюнки Корреджа, Тінторетта, Джорджоне та інших представників італійської венецької школи кольористів, яку укороновує Тіціян низкою першорядних творів. Школа еспанська представлена Веласкесом, французька показує цілу низку таких майстрів, як Де ля Тур, Шарден, Пусен, Батто і, з новіших, Доміє і Мане.

Важко, а то й не можливо, сказати, котрий чи котрі з тих усіх творів найкращі. Це залежить також від темпераменту і вдачі глядача, який по-різному сприймає різні твори, створені також людьми з різними темпераментами. Але мабуть не помилимося, коли скажемо, що глядача особливо притягатиме гармонійне, спокійне мистецтво Ботічелі і, наче протилежність йому, неспокійна, вибухова експресія світляних чарів Рембрандта. Цей мистець і так дуже добре представлений у власних збірках Метрополітен Музею, тому то й тим цікавіше побачити зараз поруч ще півтора десятка інших його малюнків, що притягають до себе не тільки чисто образотворчими вартостями, але й глибиною знання людської психіки, неменшою, як у Шекспіра. Взагалі оглянути ту виставу — значить пережити справжній духовий бенкет.

С. Г.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

БУДІТЬ ГРОМАДИ!

ПОРА ПРИСИЛАТИ ЖЕРТВИ НА ПОЛІТИЧНУ АКЦІЮ ДЛЯ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЕННЮ УКРАЇНИ.

Минув місяць від часу, як всі відділи Українського Народного Союзу, Провидіння, Народної Помочі й Союзу Українок Америки та різні громади й інші товариства одержали від Українського Конгресового Комітету спеціяльні заклики-просьби в справі **збірки 50 тисяч долярів на Політичну Акцію для Допомоги Визволенню України.** Від того часу в нашій пресі, а головно в „Свободі", „Америці" й „Народнім Слові" появився теж цілий ряд закликів і статтей, в яких пояснено й підкреслено дуже ясно і всесторонно потреби й цілі Українського Конгресового Комітету та Секретаріяту Пан-Американської Української Конференції. На їхню політичну працю треба найменше 50 тисяч долярів.

Знаємо, що всяка громадська праця йде поволі. Знаємо, що в кожній громаді людей тяжко зібрати на тижні, а в неділі є все різні громадські підприємства, заповіджені наперед. Все ж думаємо, що вже пора на відгук в цій кампанії, яку ми проголосили місяць тому.

Просимо отже:

1. — Постаратись чимскорше, **щоби в вашій громаді було скликане громадське віче,** на якому представник Укр. Конгр. Комітету міг би пояснити ширшому загалові працю й задуми У. К. К. та відповісти на всі питання громадян. На такому вічу можна б також зібрати всі жертви від товариств та поодиноких осіб. Просимо чимскорше зголосити дату віча в вашій громаді, щоб ми могли післати до вас свого представника.

2. — **Українських бизнесменів і професіоналістів,** що вже одержали від нас листи й зворотні коверти, просимо відповісти на ті листи — по можності щирою й щедрою жертвою.

Добрих людей у кожній громаді, що знають адреси українських професіоналістів і бизнесменів у своїй громаді, просимо прислати нам ті адреси для використання в цій кампанії, щоб ми не поминули жадного українського професіоналіста, чи бизнесмена.

3. — Осіб, що одержали від нас **збіркові листи,** просимо заповнити ті листи іменами жертводавців, прислати виповнені листи й суму зібраних грошей та написати, чи ще зможете виповнити кілька тих ліст.

4. — Усіх, в якому товаристві ви не були б членом, просимо допильнувати, щоб **кожне українське товариство** ухвалило й вислало щедру жертву як зі своєї каси, так також щоб перевело збірку між своїми членами.

Отож провідники громад — ведіть! Урядники товариств — кличте своїх членів! Будіть громаду, будіть суспільність. Перед нами велика праця, великі завдання й велика історична відповідальність. Коли всі виконаємо наші обовязки, тоді й праця буде легша, а успіхи більші. Тож до праці!

Кореспонденцію й гроші просимо слати на адресу:

Ukrainian Congress Committee of America
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 6, N. Y.

Екзекутива УКК і Управитель Кампанії.

ГОТОВ ЗАЙНЯТИ МІСЦЕ БАТЬКА НА ПРЕСТОЛІ.— В Японії іде тепер рух проти Гірогіта як цього, що теж завинив, що Японія зачала війну з Америкою. Як він уступить, наслідником буде його син, який, як бачимо, не дуже тим інтересується, а більше такою їздою, якою захоплюються теж і американські діти.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО.

Нова професійна сила.

МАРІЯ МУСІЙЧУК

„Йонґставн Виндікейтер" з 16. травня ц. р. помістив фотографію п-нни Марії Мусійчук зі згадкою, що вона покінчила школу для шпитальних доглядачок в Мавнт Сайнай Госпител в Клівленді, а тепер занята як норска в Йонґставн Госпител. П-нна Марія Мусійчук, дочка о. Степана і Мирослави Мусійчук, є членкою 74 відділу У. Н. Союзу в Нюкесл, Па. Науку в Сайнай Госпител покінила з відзначенням і дістала „скалершип". По вакаціях обійме сталу посаду в Мавнт Сайнай Госпител і буде далі вчитись в Вистерн Різерв Юніверзіті.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Попис музичної школи св. Юрія.

Не дуже численна публика, яка зійшлася в неділю 23-го травня пополудні до авдиторії св. Юрія при Шостій вулиці побачила милу несподіванку: Яких 20 шкільних дітей з домішкою кількох старших давали музичний концерт, який радше можна б назвати пописом. Однак це не зменшує вартости продукції учнів, ані заслуг їх диригентки, Ольги Олзен, яка, диригуючи так, інтересувалася своїми учнями, що здавалося, що вони виконують лише те, що вона вкаже. З цих учнів створилася добре вишколена і зіграна орхестра, а в ній були і скрипки, і чело, і мандоліни й труби і бубни і металеві кружки і фортепіян, і флет і ще інші інструменти. Крім орхестри виступали потім ще поодинокі студенти й студентки на різних інструментах, а деякі з них відіграли навіть поважніщі композиції, як Бетговена, Крайслера, Шуберта. З українських відіграла орхестра вязанку „Бандура".

Звісний громадянин Степан Ковальчук, як голова, переповів коротко історію орхестри св. Юрія, а о. Орест, ЧСВВ., заохочував приявних посилати свої діти до музичної школи. Настрій серед публики був справді родинний, мабуть тому, що між нею була половина батьків і кревняків дітей.

Р-р.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

На працю Українського Конгресового Комітету.

Український Демократичний Клюб жертвує постійно на різні українські народні цілі, а тому, що якраз Український Когресовий Комітет розіслав тепер комунікат про свою працю за минулий рік, подаючи теж плян праці на біжучий рік, так бувший делегат на третій Укр. Конгрес, Іван Заблоцький, прочитав цей комунікат на чергових зборах Клюбу, а заразом і пояснив ще від себе, яку то працю веде Конгресовий Комітет. По короткій і річевій дискусії над цею справою, члени ухвалили одноголосно, аби Укр. Дем. Клюб, почавши від місяця квітня 1948 року, давав зі своєї каси на працю Укр. Конгресового Комітету місячно по $25 впродовж цілого року, замісць дотеперішних $10 місячно. Ухвалено теж, щоб зараз вислати з каси клюбу призбираний фонд в сумі $90. Опісля предсідник Клюбу Емілян Заблоцький візвав членів Клюбу, а головно молодих, тут роджених щоб вони зложили свої жертви від себе, бо вже прийшов час, коли то й на них обовязок помагати українським справам. Відтак члени приступали до стола і складали свою жертву, що разом принесла $73. Разом вислано до Конгресового Комітету $163.

Жертви зложили: по $5: Е. Заблоцький, Г. Проданик, і В. Олійник; І. Косьтюк $4; по $2: М. Бабій, І. Чайковський, В. Холевка, В. Вороновський, і Б. Демчина; по $1: Д. Шалапай, В. Хлопан, І. Чупка, П. Петрович, П. Кривіцький, Н. Савчук, І. Когут, М. Дячишин, М. Сірко, О. Кульчицький, С. Пиндик, С. Зенюк, А. Холевка, С. Кульчицький, А. Голида, І. Брикса, І. Заблоцький, І. Павлюк, Й. Пригарський, Й. Ганиш, М. Шаран, М. Данилишин, Ф. Іванишин, С. Білиця, І. Крупка, В. Крупка, І. Кульчицький, Н. Мірусь, Т. Шаран, М. Кмита, Н. Тиро, А. Крушкевич, А. Патра, Н. Петрук, І. Ломака, В. Букса, Д. Войтишин, І. Шаран, Н. Машталер, Т. Судомір, Р. Шияк, Ю. Темко, Г. Васько і Н. Н.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Нова професійна сила.

Рачестерська громада діждалась свого професіоналіста-адвоката, яким є п. Василь Андрусин, який прибув до нас з Ютики, де заступав у суді міські справи. До адвокатури допущено його в 1940 році, по скінченні студій в Ню Йорк Сіти Каледж і Бруклин Ло Скул. Його канцелярія була замітна для американського українця тим, що в ній висів на стіні портрет — Тараса Шевченка, що вказує, що родичі п. Андрусина, Андрій та Савина Андрусин, які живуть у Ню Йорку (Бронкс), гарно виховали свою дитину. Що так є, ми переконались по його промовах, які він виголошував у нас на святі Шевченка та в Дні Матери. Молодий адвокат говорить добре по українськи, одружений з американською українкою і має дві малі донечки. Очевидно, є теж і членом Українського Народного Союзу, а теж належить до парохії при укр. церкві св. Йосафата. Ми певні, що наш загал попре цю нашу професійну силу і буде радіти, що маємо між нами молодого, чесного і доброго народного робітника. Адреса його офісу така: 501 Ellwanger and Barry Bldg., 39 State Street.

Ще додам, що маємо в громаді теж і нову силу в особі о. Мирослава Габро, щирого українця і душпастиря.

Син нашого заслуженого громадянина Гарасимчука, Павло Гаріс, член У. Н. Союзу, є тепер погребником. Він теж з наших дітей, з нашої молоді.

К. Ш.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На ліки для УПА.

Товариство Родичів влаштувало разом з ветеранами, синами членів, спільне Свячене в домівці ветеранів 80 Іст Сейнт Маркс Плейс. До Товариства належать українці різних вір, є католики, є і православні, але всі жиють і працюють у повній згоді. Свячене розпочав предсідник Товариства, П. Осип Хомів, молитвою, а потім коротким словом, яким повитав родичів і ветеранів і побажав їм з Воскресенням Христовим усього добра та побажав усім нам побачити ще справді вільну і самостійну Україну. Провід дальшої частини був у руках п. Мартина Малетича, б. предсідника Тов. Дністер, від. 361 У.Н. Союзу. Відспівано тричі „Христос Воскрес", а потім п. Малетич сказав ширше про працю Комітету та жертви, які він збирає. Переведено збірку на ліки для хорих і ранених бійців УПА, яка принесла $120, а ветерани додали з каси ще $25. Збірку переводили: ветеран Тарнавський та п-ні Скодзінська.

Товариство Родичів складається з членів У.Н.Союзу, старших і молодших, які беруть активну участь в українському житті і відомі зі своєї жертволюбивости. Товариство зорганізувало наших ветеранів, дбаючи, щоб наші сини відчували, що вони з українського роду, та що їм треба бути добрими американцями, але й не забувати за поневолений український нарід. Товариство це помагало нашим воякам у часі війни, висилаючи їм пакунки, газети, журнали та книжки, а тепер помагає нашим скитальцям, а теж дбає і про місцеві та релігійні потреби.

Для пригадки подамо, що з каси Товариства виасиґнувано на ліки для УПА $500, на памятник в Ню Йорку $411, на його огороду передано ветеранам $400, на Вор Фонд $72.-45, на видання книжки про УПА У. К. Комітетом $25, на працю Наукового Тов. ім. Шевченка $25, на скитальців без засобів $116.10. Крім цього жертвовано на радіову програму, школу, А.Ч.Хрест Юсо й т.д.

Є це отже праця, якою можна гордитись. В касі є ще поважна сума грошей. Отже вартує родичам ветеранів належати до нього.

С. Гурин.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ОБОРОНЕЦЬ АМЕРИКАНСЬКИХ МЕНШИН

Хоч американське населення складалося з імігрантів зі всіх країн світу, проте не всі імігранти так-би мовити розпливалися серед великого народу. Деякі, з різних причин, залишалися ніби меншинами, відзначувалися від інших американців своїми звичаями, релігійними віруваннями, кольором шкіри. Проте, разом з іншими американцями, вони впливали на американське життя своєю працею, розумом, чуттям; збагачували американську науку, виробництво, мистецтво, музику, философію.

Сьогодні все більше американців усвідомлює потребу забезпечення прав і можливостей для американців з чужинецького роду, ніграм, індіянам, католикам, жидам та іншим. Иде про забезпечення тих прав, що належать їм всім, але яких їм нераз відмовляють інші групи, часто з упередження. Помітним приятелем таких американських меншин є Карл МекВилйемс — адвокат по професії та бувший комісіонер в справах іміграції в Каліфорнії. Свої погляди, спостереження, сподівання він висловив в своїх поважних книжках.

Цікаво, що першою меншиновою групою в Злучених Державах, на яку він звернув увагу, була група — частинно американського роду — сільсько-господарських робітників з Каліфорнії, які мандрували з місця на місце шукаючи праці. Його перша книжка, що звернула на себе загальну увагу, має до діла з цею групою. Друга його книжка — це розвідка про рух мандрівних сільсько-господарських робітників по цілій країні — старих американців, мексиканців, американських мексиканців, нігрів, канадійських французів, німців, італійців, мадярів, португальців та американських японців. (Сьогодня в ту книжку певно попали і порториканці.)

Поширюючи свої знання про різні групи, МекВилйемс звернувся до питання, в якому стані перебувають ті американці, що мають не білу, а якусь іншу шкіру — нігри, хінці, филипинці, японці, індіяни, мексиканці. На цю тему він написав книжку „Брати зі шкірою різного кольору" (видана в часі війни), яка зробила глибоке враження на читачів. В ній він каже, що всі американці колись будуть братами, або стануть рабами.

В наступній книжці — „Упередження" — МекВилйемс виділив одну з багатьох американських груп, що різниться від інших кольором шкіри. В ній він осуджує американське ставлення до американських японців, біля сто тисяч яких було виселено з їх домів на західнім побережжі після нападу на Перл Гарбор. Відверто, з почуттям гуманности, пише він про цей вияв расової нетерпеливости, вказуючи на те, що подібних мір не примінювали ні до німців, ні до італійців, хоч ця країна була у війні з Німеччиною й Італією так само, як і з Японією.

Далі МекВилйемс звертається до справи американців, які часто бувають жертвами релігійної нетерпимости. В своїй останній книжці — „Маска Привилеїв" — він торкається того, що цілком відповідно було названо „холодним погромом" проти жидів, особливо сучасних обмежень можливостей праці, освіти, мешкання, розваги.

МекВилйемс досліджує історію існуючого нині в цій країні антисемітизму ще з 1877 року, коли вперше відкрито прояви анти-семітизму в одній модернім літниську. Власник готелю — американець ірляндського роду — відмовився винайняти кімнати знаному нюйорському банкиру тому, що він був австрійським жидом. Це тоді викликало загальне обурення і було темою проповідів в христіянських церквах. Слідуючи за тим, що сталося з того часу, МекВилйемс робить висновок, що упередження проти жидів — так само як проти інших релігійних чи расових груп — практикується переважно тими, хто не має певного матеріяльного чи соціяльного положення. Аби почувати себе більш певними, такі особи часто шукають кого би вони могли назвати „нижчими" від себе, на кого могли би скласти вину за своє нещастя, за свої невдачі.

Поважні обґрунтовані документами, книжки МекВилйемса — як остання про антисемітизм, так і попередні — є живими свідками його праці для поширення демократії для всіх американців. Є багато інших, які також змагаються за признання людської гідности кождого американця. Боротьба з упередженнями серед американського населення міцніє, знаходить все більше прихильників і тим подає надію на кращу будучність.

Загальна Рада.

НАУКА В УДІ, НІГЕРІЯ.—В місцевості Уді, в Нігерії, зачали від 1943 року вчити дітей письма. Так виглядає школа і наука. Таблиця, на якій бачимо написані слова, є кавалок дошки, помальованої вуглем на чорно. Так думають поборювати неграмотність по цілій країні.

ПОГРОМИ ЖИДІВ В АЛЬЖИРІ.

Париж, 9. червня. — У зв'язку з подіями в Палестині, у французькій північній Африці прийшло теж до „дискусії" на цю тему між жидами і арабами у висліді якої протягом останніх двох днів араби „переконали" 44 жидів, вбиваючи їх. Французькі власті привернули порядок, але побоюються дальших погромів.

НОВИЙ „ПРОГРЕСИВНИЙ" УРЯД ТУРЕЧЧИНИ.

Анкара, 11 червня. — Премієр Гасан Сака проголосив вчора листу створеного ним нового уряду, до якого включено теж членів Республиканської партії, що називає себе „прогресивною". В склад уряду увійшло 16 міністрів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 15. червня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів явитися на збори, бо є важні справи. На зборах будуть роздані чеки дивіденди від У. Н. Союзу. — В. Бутковський, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх члениць, що піврічні збори відбудуться в четвер, 17. червня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт контр. комісії і інші важні справи до полагодження. Просимо приєднувати нових члениць і вписувати своїх дітей, а дістанете відповідну нагороду. — За уряд: А. Погранична, предс.; А. Ґенеґа, кас.; А. Гнатюк, секр.

ПОДЯКА

ХТО ПОЧУВАЄТЬСЯ УКРАЇНЦЕМ

і має в серці справжню любов до ближнього нехай іде слідами Вп. Д. і К. Троців, які для мене цілком чужі особи, вислали афідейвіт, оплатили шифкарту і залізницю, та прийняли мене до праці на фармі мов рідну дитину.

Я почуваюсь до обовязку зложити їм як найсердечнішу подяку і нехай Господь Бог обдарить їх своїми ласками за їхне щире і добре серце.

КАТЕРИНА МОДРИЦЬКА
R. 1, BOX 39, LUBLIN, WISCONSIN

ПОШУКУВАННЯ

МАРІЯ ЕВАСКОВ
шукає брата
ІВАНА СЛОНЕЦЬКОГО,
що має жити десь в Пенсилвенії. Він походить з міста Сасоф. Хто про него знає, або він, самий, хай пише:
MARY EWASKOW
654 Kings 6th Walk
Brooklyn, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

З нормалізацією поштових звязків між Америкою та европейським континентом, Редакція і Адміністрація „Свободи" одержують від українців з европейських країн щораз більше листів в найрізноманітніших справах, які часто не мають нічого спільного ані з редакцією ані з адміністрацією часопису. Не маючи прямо фізичної можности відповідати на ці всі листи окремо, Редакція і Адміністрація „Свободи" подають до відома:

1. Всі листи, переслані на адресу „Свободи" в справах, які не належать до її компетенції, чи засягу її діяння, відсилається до тих установ і комітетів, які заторкненими в листі сравами займаються. Тут належать насамперед справи розшуків рідних, допомоги, інтервенції і т. п. Ці листи пересилається звичайно Допомоговому Комітетові у Филаделфії, не даючи на них відповіді. Тому що таке посередництво забирає багато часу і вимагає окремої праці, в інтересі всіх авторів таких листів є висилати їх найрадше відразу по призначенні: Листи в допомогових справах та в справі розшуків пересилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa. (U. S. A.). В політичних справах писати до: Ukrainian Congress Committee of America, P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y.

2 Редакція не звертає, ані не веде переписки на тему пересланих, але незамовлених і невикористаних газетних матеріялів, статей, кореспонденцій і т. п. Не звертається теж використаних рукописів.

3. Усіх тих, які зголошуються на постійних співробітників, чи кореспондентів, Редакція зберігає в своєму реєстрі, але не веде з ними переписки, якщо не думає з пороблених пропозицій користати.

4. Прохається не висилати документів, ані вартісних паперів; Редакція і Адміністрація не перебирають за них відповідальности.

5. Адміністрація не перебирає зобовязань за переслані, але незамовлені книжки, журнали і т. п. Часто трапляється, що европейські видавництва самі надсилають книжки, виставляючи рівночасно рахунок. За незамовлені книжки Адміністрація не платить готівкою, як теж не звертає їх, з огляду на кошта пересилки. Надіслані вже в той спосіб книжки проголошено в газеті до прдоажі і рахунок за них буде вирівняний тільки якщо і вміру того, як книжки будуть продані. При цьому треба додати, що зазначена на европейських виданнях ціна не стоїть в жодній пропорції до місцевого книжкового ринку.

6. Переслані оказійні числа, чи для обміну — полагоджується звичайним порядком.

7. Адміністрація не веде переписки і не відповідає на листи в справах, які до неї не належать.

8. Справи Редакції і Адміністрації „Свободи" прохається вважати за дві окремі справи, і полагоджувати їх окремими листами, або бодай окремими картками в одному листі. Це відноситься теж і до місцевої переписки.

Редакція і Адміністрація „Свободи" полагодили досі сотні і тисячі листів з Европи теж в справах, які до них не належать, не жаліючи на це ані труду ані гроша, якщо це було необхідне. Проте, це не можливо продовжувати на довшу мету, тимбільше при відносно наладнаних вже поштових звязках між американським і европейським континентами та при чіткому визначенні завдань і засягу діяння редакцій та поодиноких громадських допомогових і політичних Комітетів. Виселка листа на правильну адресу до одного, чи другого Комітету, дає теж більшу запоруку на його полагодження.

Усім авторам листів з Европи пригадується, щоби чітко і виразно писали свої адреси, найрадше друкованими літерами.

Редакція і Адміністрація „Свободи".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Свято в память Т. Шевченка.

В неділю, дня 25. квітня ц. р. українська прав. парохія св. Вознесіння обходила торжественно память смерти Тараса Шевченка в церковній галі, виповненій вщерть святочною публикою. Предсідник, п. Дмитро Фенманин, короткими словами отворив святочну програму, якої провід перебрав о. В. Буката. Під його управою місцевий хор в народних строях проспівав низку дбіраних пісень, починаючи американським, а кінчаючи українським гимнами. Пісні були проспівані такі: „Слава Україні" — Кириченка, „За Україну", „Ой у лузі червона калина", „Гей козаки", „Сонце низенько", „В гаю зеленім", „Садок вишневий", „Прощання козака з любкою", це перерібка о. Букати з американської популярної пісні „Нав из ді авер". Сольові частини цеї пісні проспівали при акомпаніяменті хору п-на Дорота Романчук і Осип Процович. Дальше хор проспівав: „Коби скорше з гір Карпатів", „Реве та стогне" — обрібка Лятошинського, „Ой у полі криниченька".

Хорові точки були переплітані солями, деклямаціями, промовами та „живим образом" (Заповіту Т. Шевченка). Соля (сопранові) відспівала п-на Дорота Романчук, при піяні п-на Ева Романчук. Короткі вірші дібрані до свята виголосили ученики української парохіяльної школи. Деклямацію „Розрита Могила" віддеклямувала з чуттям п-ні Розалія Сагайдак Кордж.

У промові о. В. Букати сказано таке: „Цей святочний концерт влаштовано за ініціятивою місцевої свідомої молоді, яка гуртується головно в церковнім хорі. Її свідомість і любов до рідного українського поневоленого народу й його героїв виявляються в їх діяльності й цим це свято стає для нашої громади ще більш торжественним". Першу святочну промову виголосив чистою українською мовою п. Михайло Довжинський (молодий), а англійською мовою п-на Ева Романчук. Обі промови були з біографії ґенія Т. Шевченка. Публика нагородила їх рясними оплесками.

Короною святочної програми був „живий образ", зхоплений із хвилі писання „Заповіту". При піднесенні куртини видніє такий образ: Убога хатина, на стіні (просто глядачів) гарно змальована в перспективі) Тарасова Могила, при столі вкритому мережевою скатертю, сидить доволі добре схарактеризований Т. Шевченко, опершись на руці задумчиво над словами „Заповіту", які з переривними хвилями, при акомпаніяменті мурмуранда хору за кулісами, вписує в книгу „Кобзар". Догоряюча запалена свічка біля Тараса була символом догоряючого Тарасового життя. При замкненню куртини Шевченко кінчить „Заповіт" і обезсилений схиляється на стіл, а перо яким писав — паде. Цю драматичну ролю віддав вірно п. Михайло Довжинський.

Відтак попрохано до слова прибувшого на свято о. Дмитра Савку з Нюарку, який навязав Тарасове життя до життя сучасних скитальників та героїв УПА, закликаючи приявних до зложення пожертв для скитальників та на медикаменти борцям УПА. Переведено збірку, яка принесла загальну суму 74 долярів, які комітет свята висилає на згадані цили через ЗУАДКомітет.

Загально кажучи, свято відбулося урочисто, кожна точка була виконана взірцево. Це вказує на солідне підготовання імпрези. При кінці п. Д. Фенканин висловив признання молоді за її ідейність й труд. Відспіванням українського гимну закінчено свято.

Жертвували на скитальців: о. В. Буката $5; о. Д. Савка $3; Й. Буката $2; по $1: Д. Фенканин, П. Мікула, О. Березівський, О. Боднарчук (мол.), М. Романишин, І. Коцан, І. Дидьо, П. Паньків, Ю. Нестор, І. Фіцен, С. Хомяк, Г. Яценяк, Н. Кузьма, І. Живіцький, М. Лукань, І. Буздиган, Коч, Й. Кавенський, М. Романчук, С. Хоровська, М. Палій, Ґудзан, Ґленон, Завада, Романчук, Гладка, Зеребчук, Довжинська, Боднарчук, Попівна, Лукань, Нестор, Табачук, Андрусин, Бакуменко, Муха, Ковальчук.

Учасник.

ТАРЗА́Н, ч. 1863. Зловлений в засідку на дереві.

Як лише Дон виліз на дерево, він негайно побачив свою помилку.

У міжчасі Тарзан і Джена, почувши вистріл Джейка, кинулися до того місця...

...і прибігли сюди якраз тоді коли Тоглат посягнув рукою по зловленого летуна.

„Вилізь на меншу галузку!" — закликав малпочоловік.

Коли Дон так зробив, тоді Тоглат зрозумів, що мала галузка його не тримає й тому потряс сильно. Тіна затримала віддих у грудях.